

Zpravodaj Klubu kaktusářů Astrophytum Brno

AZET

4/2014

Z činnosti klubu – členské a výborové schůze

Zdravice od kaktusářů z Prahy

Zájezd do jižních Čech

Ze Společnosti

Sympóziu 2014

Notofilové v Pršticích

Jaroslav Procházka – 70

Pěstitelská od Jiřího Peňáse

Zavírání sezóny v Chrudimi

Akersia roseiflora – Buining 1961

* 90

Lepší úvod bych nevymyslel

jako poslal našemu předsedovi předseda pražského spolku a tajemník Společnosti. Následující text zazněl jako zdravice v nepřítomnosti jeho autora na samém začátku klubového sympózia poznamenaného významným výročím našeho klubu.

Vážený předsedo, vážení brněnští přátelé, milé kolegyně a kolegové

Jako rodilý Brňák se připojuji k řadě gratulantů u příležitosti Vašeho úctyhodného kulatého 90. výročí nepřetržité úspěšné činnosti.

Velmi často vzpomínám, jak jsem pobíhal mezi skleníky u přítele Fleischera, za kterým moji rodiče – jeho kamarádi – často jezdili. V neděli po kostele se zde skupina evangelíků zastavovala na kávu. Přítel Fleischer byl kamarádem mé maminky z evangelické mládeže a později i mého otce, který v Brně studoval techniku.

Moje maminka byla v letech 1920–1929 zaměstnaná na brněnském magistrátu jako sociální pracovnice a kamarád Fleischer jí často dával kaktusy nebo jiné rostliny, aby měla nějaké dárky při návštěvách sociálně slabých rodin. Také za války nám na parapetu krytu kvetly mamilárie od Fleischera.

Já sám pečlivě sleduji Vaši brněnskou úspěšnou činnost již více než 45 let a moc Vám fandím. Potěšil mě úspěšný nástup Vaší střední generace, což dává příslib, že současná aktivita bude mít z čeho čerpat i v budoucnu.

Po obnovení Společnosti českých a slovenských pěstitelů kaktusů a sukulentů úplně zmizela v minulosti značná rivalita Prahy a Brna. Ohromně to prospělo celému kaktusářskému společenství v našich zemích.

Na každoroční tradiční pravidelná sympozia do Prahy a Brna jezdí světové špičky z našeho oboru velmi ochotně a všichni jsou většinou překvapeni až nečekaně velkou návštěvností akcí.

Přeji Vám do dalších let mnoho úspěšné činnosti, neutuchající zápal, řadu krásných výstav a sympozií.

Ing. Ivan Běťák

Předseda pražské organizace a tajemník Společnosti

Schůze výboru 20. srpna 2014

Výbor se sešel u předsedy Stuchlíka. Projednávala se příprava sympózia, která nabývá konkrétnější rysy a úkoly. Domlouvali se přednášející, připravoval se program a zázemí, aby vše fungovalo co nejlépe. Na programu byla i příprava kalendáře a zpravodaje Azet. Nezapomněli jsme ani na přípravu členské schůze v září a zájezdu namířeného letos do jižních Čech. Předběžně byl navržen plán přednášek na období zhruba do konce kalendářního roku.

Co se týče činnosti v SČSPKS, výbor klubu se rozhodl prostřednictvím svých zástupců podpořit proslulého pěstitele zimo- a mrazuvzdorných kaktusů Gabriela Vereše na výroční cenu Zlatý Alberto pro rok 2015.

Po gratulaci pokladní Janě Čechové k narozeninám následovalo občerstvení a volná zábava.

Členská schůze 5. září 2014

Schůzi zahájil předseda Stuchlík. Začal s pozváním a informacemi o sympóziu. Upozornil především na místo konání, což je po dvou letech opět Dělnický dům v Brně-Lišni. Dále lákal posluchače na nový kalendář, který bude k dispozici právě na sympóziu v říjnu. Připomenul, že je ještě možné stále objednávat Atlas kaktusů, který je již téměř na cestě do tiskárny. Platit je možné přímo jemu jako pokladníkovi Společnosti. Nato pozval zájemce o notokaktusy na brzké setkání Notosekce v Prsticích. Mnozí jméno toho místa slyšeli prvně, tak došlo i na zeměpisné poučení o této části brněnského okolí.

Možná proto, že jsme se jako členové klubu viděli po delší době, bylo informací více. Přidal se Dr. Sedlák s pozváním na výstavu sukulentů v univerzitní botanické zahradě – jen kousek od místa konání našich přednášek. Přinesl letáčky a zdůraznil, že v prodeji bude bohatý výběr novinek a vůbec špičkových rostlin. K zájezdu plánovanému na následující den se rozpovídal Petr Metela. Zdůraznil časnou dobu srazu a odjezdu, neboť Písek – místo naší první návštěvy – je dost daleko, dálnice nejistá a následné cesty neumožní rychlé cestování. Připomenul rovněž pro případné zájemce na poslední chvíli, že jsou v autobuse ještě čtyři volná místa.

Závěrečné informace patřily nabídce prodeje tří „grusoaňáků“, nabídce dvou míst v autě na cestu do Chrudimi, pozvání na vinobraní ve Velkých Pavlovicích, jehož součástí má být i výstava kaktusů a sdělení, že letos nebude tradiční setkání gymnofilů v Čebíně kvůli nemoci pana Ondrouška. Následovalo obvyklé slosování vstupenek.

Hlavním bodem schůze byla přednáška Dr. Františka Fleka. Byla vlastně volným pokračováním jeho přednášky z ledna letošního roku (v. t. Azet 1/2014). Vycházeli jsme z předpokladu, že co se jednou osvědčilo – a lednová přednáška byla velmi zajímavá, plná hezkých fotek a vyprávění ani trochu nenuďilo –, to je dobré zopakovat. Ukázalo se, že volba byla opět správná. Trefa do černého (nebo do zlatého – to pro lukostřelce).

Pro připomenutí alespoň stručně, o čem byla řeč. Loňská mexická cesta se před námi otevřela na obrázcích a ve vyprávění protkávaném vtipnými poznámkami. Následoval výčet oblastí od Saltillo, Monterrey. Ve výšce 1300 m zažili ojedinělý silný vítr a zimu. Pokud jde o rostliny, první byl *Thelocactus rinconensis*, další telokaktusy, horizontíci, koryfanty. Kvůli větru byly rostliny více utopené v zemi. Další naleziště zvolili kvůli rostlinám *Mammillaria plumosa*. Ačkoli je tam nenašli, pokochali se stenokaktusy nesoucími kolem stovky žeber. Našli i krístátní rostliny. Na lokalitě bylo k nalezení množství nádherně rostlých kytek.

Stalo se třeba, že cestovatelé absolvovali náročný výlet do kopce a v těžkém terénu, aby nakonec našli jedinou rostlinu. Nezůstalo ovšem zdaleka jen u těchto lokalit a zmíněných rostlin. Dr. Flek nám představil řadu dalších nalezišť a rostlin. Zajímavé byly i ekologické postřehy, například příznivý vliv spásání travních porostů na výskyt kaktusů. Nabízí se srovnání i s našimi ekosystémy. To a vůbec podrobnější referování a „opisování“ přednášky

by ovšem vydalo na dlouhé pojednání mimo rámec Azetu. Nicméně když si pouštím záznam přednášky (jen zvuk bez obrázků), cítím znovu tu atmosféru a vnímám poutavé vyprávění.

Potěšilo, že přednášející využil fungující zvukovou techniku, což přidalo výslednému dojmu z jeho přednášky. Snad jedinou stinnou stránkou bylo nedostatečné zatmění. V září je Slunce přece jen ještě vysoko.

Zájezd do jižních Čech

Jak se stalo v posledních letech tradicí, hned následující den po schůzi (ano, loni byla výjimka – Zavírání sezóny v Chrudimi), jsme se vydali na zájezd za kaktusy a kaktusáři. Tentokrát po letech opět do jižních Čech.

Zájezd uspořádaný v režii klubu je vyjádřením poděkování členům, kteří byli užiteční zejména na přípravě výstavy kaktusů a službách. Ti měli zájezd zdarma. Na předposlední chvíli bylo nabídnuto několik míst v autobusu i dalším zájemcům.

Odjezd plánovaný na časnou ranní hodinu se lehce pozdržel s ohledem na účastníky, pro něž bylo nesnadné se na plánovaný čas dostat do Brna. To byl snad jediný zádrhel celého zájezdu a od té chvíle se již všechno dělo podle plánu nebo podle nejlepších okolností a možností.

Po drobném zaváhání jsme dorazili do Tálínu u Písku. Tam to už mnozí z nás znali z jednoho z dřívějších zájezdů. Dveře do průjezdu nám s uvítáním otevřel Dr. Rudolf Slaba. Nepochybně šlo o nejvýznamnější osobnost, kterou jsme ten den navštívili. Kromě toho, že projel kus amerického kontinentu, kde rostou kaktusy, popsal nebo nově zkombinoval dvacet nových taxonů. Působí nebo působil jako člen a předseda Spolku pěstitelů kaktusů v Písku a je členem redakční rady časopisu Kaktusy. Jeho zahrada je – jak popsal už někdo přede mnou – jednou velkou harmonií přírody. Skleník s kaktusy, zákoutí s bonsajemi, skalka a ovocná zahrada svědčí o nadšení a citu doprovázenými spoustou práce. Klidné prostředí na kraji vesnice nerušené tolik civilizačními ruchy je jistě snem nejednoho z nás.

Co se týče kaktusů, ty „bydlí“ převážně ve velkém skleníku s precizně vystavěnými uličkami a ostrůvky. Rostliny jsou ve výborném stavu, nádherně uspořádané a úctyhodné rozměry některých z nich svědčí o tom, že zde rostou již mnoho let.

Sulkorebutie, které jsou velkým předmětem hostitelova zájmu, mají svůj samostatný skleníček. Dr. Slaba se chlubí tím, že zde má všechny popsané druhy toho rodu. Rostliny určené na prodej jsou umístěny v postranním fóliovníku. Kromě toho je část rostlin umístěna venku ve volné kultuře.

V příjemném prostředí zahrady by se dalo vydržet dlouho, museli jsme se však rozloučit a pokračovat dál. Za příjemného počasí jsme popojeli do Čenkova. Cestou jsme drobně zakufrovali v Bechyni. Zajíždka však nebyla dlouhá a náhradou nám bylo projetí tam a zpět po věhlasném mostu architekta Bechyněho, kde část silnice je železniční drahou nebo naopak, kde jezdí auta po železnici. Šířka hlavy mostu prostě nedovolila obě cesty umístit vedle sebe. A ta trať, která zde vede mezi Bechyní a Táborem je první elektrifikovanou tratí na našem území. Provoz začal v červnu 1903, jede to na 1500 V stejnosměrných na standardním rozchodu kolejí 1435 mm. Trať č. 202 má délku 24 km a přibližně v polovině má zastávky Malšice a Čenkov.

Hned kousíček od železniční zastávky Čenkov bydlí Ing. Milan Krátký – další náš hostitel. A nejen bydlí. Se svou rodinou a dalšími spolupracovníky pěstuje kaktusy a další rostliny. Z nich zaujmou zejména bizarně tvarované dřeviny, třeba jehličnany. Na obrovské zahradě má několik polykarbonátových skleníků a nedaleko odtud u domu velký skleník se sbírkou.

Z posezení pod stromem, kde se zároveň účtovaly zakoupené rostliny a kde se mimo jiné ochutnávaly kořalíčky domácího původu, jsme však opět byli vyrušeni a zvednuti. Ne nadlouho. Svezli jsme se jen dolů do vesnice, kde v penzionu Na Pastoušce jsme měli nadřeknutý oběd. Zabrali jsme celé hospodské přísálí a měli jsme se dobře. Krmě byla chutná a velmi zdařilá.

Směrem domů nás ještě čekalo jedno městečko hned se dvěma kaktusáři. Nad Lužnicí se tam rozkládá Soběslav. Připomíná mi rašelinu a šicí stroje. My si ji však budeme pamatovat jako bydliště dvou kaktusářů. Jmenují se Kaisler a Janošek.

První z nich – Jindřich Kaisler bydlí na kraji městečka. Na dlouhé úzké zahrádce má skleník a pařeniště. Sbíрка není rozsáhlá, je však pestrá. Jsou k vidění nejrůznější kaktusy a sukulenty.

Pan Kaisler už není nejmladší, působí však docela spokojeně a optimisticky. Zaujalo nás, že v těžké východoasijské konkurenci vyrábí a prodává ponožky. Nadšení a určitý životní nadhled jsou jeho velmi sympatickými rysy. Raduje se z pravoučka, který je mezi kaktusy jako doma a uvidí se, jestli uvázne drápkem u těch divných pichlavých kytek...

Bylo příjemné sledovat, že si kaktusáři nejsou cizí, s mnohými brňáky se zná z minulosti a setkání jej zjevně potěšilo. I on měl rostliny na prodej a potěšil mnohé, kteří ještě nabyli nasycení předchozími hostiteli, kteří měli mnohem větší nabídku a asi i širší výběr.

Poslední kaktusář, kterého jsme navštívili, bydlel nedaleko, rovněž v Soběslavi. Pan Janošek má skleník u svého rodinného domku, pařeniště, kamrlík s orchidejemi a masožravkami a k tomu venku mnoho tilandsií. Nezastavil se ani před tropickými rostlinami, jeho botanické pěstitelské spektrum je velmi široké. I zde si přišli na svět bonsajisté, kolem skleníku byla spousta především jehličnatých miniatuerek. K vidění byly i další sukulenty, litopsy, oranžovníky a jiné rostliny.

A jako všechno má svůj konec, některé věci mají dokonce konců několik, i našemu zájezdu zůstala už jen cesta domů. Ta nepřinesla žádné překvapení a do Brna dorazil modrý autobus včas a v pořádku.

Tož Petře, děkujeme za výbornou organizaci a za výběr hostitelů a těšíme se zase za rok ve stejném čase. Už přemýšlíš o tom, kam to bude?

Schůze výboru v září

V září to na zasedání výboru bylo dost jednotvárné. Téměř vše se točilo kolem sympózia. Upřesňovali se hosté, program pracovní i mimo přednášky, zázemí, technika a organizace. Z ostatních bodů programu snad jen hodnocení schůze a zájezdu, příprava kalendáře, připomenutí Azetu.

Následovala gratulace předsedovi Stuchlíkovi k narozeninám, občerstvení a povídání o ledačem.

Schůze výboru v říjnu

I 14. října bylo hlavním tématem výborové schůze sympóziem. Body a úkoly už byly konkrétnější, doladovaly se nejasnosti a přesvědčovali jsme se o tom, že jsme na nic nezapomněli. Z ostatního – především byl upřesněn program následujících členských schůzí – zejména přednášek.

S gratulací k narozeninám byl na řadě tentokrát Lubomír Hrubý.

Zavírání sezóny v Chrudimi

Každoroční kaktusářská pouť měla i letos obvyklý průběh podle šablony, která se v posledních letech velmi osvědčila. K jejímu zdaru přispělo i počasí, které se hlavní den – v sobotu – vzepřelo po nesmělém začátku do hřejivě sluníčkova.

V burzovním zpravodaji, který každoročně papírově i webové vydává Pavel Pavlíček – strůjce celé akce – se nedočteme o schůzi výboru Společnosti a redakční a vydavatelské rady. Tyto akce jdou mimo hlavní veřejný proud událostí. Nám je přiblíží ještě v tomto Azetu Radek Čech, který coby jeden z našich zástupců byl přímo u toho. Jinak bude zpráva v nejbližším časopisu Kaktusy.

K pátku uvádí autor burzovního zpravodaje pouze obecné informace pro ty, kteří přijíždějí už den dopředu – například možnost občerstvení.

To hlavní propuká v sobotu. Tentokrát 27. září. Nabízí se možnost začít hned ráno snídání u Pavlíčků. Po celý den se na zahradě griluje uzzenina, točí pivo, limo, připravuje se káva a čaj... Zároveň je možné projít si skleníky, v tom prodejním nakoupit rostliny za ceny snížené o 10 procent a v garáži uzpůsobené na prodejnu je k dostání literatura, chemie, pěstitelské potřeby, kořenáče, truhlíky apod.

Nejmasovější skce však propuká v deset hodin dopoledne v jídelně a chodbách blízké továrny dříve známé jako Transporta. Prodává se i venku před závodem, všude plno lidu, aut, slyšet jsou nejrůznější jazyky, neboť se tato pouť stala skutečně mezinárodní akcí.

Nikdy tam nevydržím dlouho, čas do začátku odpoledního programu obvykle využívám procházkou po městě, zajdu na oběd...

Odpolední program začíná kolem 14. hodiny v kině u řeky. (Loni akce proběhla v nahradních prostorách, letos se vrátila na tradiční osvědčené místo.) Program uvádí Karel Pavlíček – syn a následník svého otce Pavla. Na začátku se i letos mihnul krátkým přivítáním starosta Chrudimi. Prvním bodem bývá vyhlášení výroční ceny Zlatý Alberto. Letos se jím stal Ing. Zdeněk Červinka z Čelakovic. Nezbytné gratulace, fotografování... A čas na to, aby se laureát představil. Většinou se to děje formou krátké přednášky. Tentokrát Zdeněk Červinka využil a nechal nám pustit již natočený dokumentární film, který vypráví o něm a o jeho bratrovi. Budiž, taky řešení.

Následovaly další krátké přednášky. Vzhledem k závislosti na vlakovém spoji, abychom se dostali ještě v sobotu domů, stihli jsme už jen jedinou přednášku. O další jsme přišli. Byly to tyto (podle Pavlíčkova programu):

- Andrzej Mucha – Bolivijské a Peruánské parodie
- Jiří Kolařík – Kvetoucí Patagonie ve zkratce
- Záhora Jarda – Echinofossulocactus = Stejnokaktus?

- Petra Tvrdíková – S gymnofilem v Argentině (nekaktusářský pohled na cestování po kaktusech)
- Jaroslav Šnicer – Když to nejde předkem, půjdem na to zadkem (další povídání o dobývání *Aztekium valdezi*)

Další akce Cactus Party – posezení s country muzikou – a nedělní spravovací česnečka u Pavličků jsou akce, které znám jen ze zmíněných programů. V neděli už nebývají hromadné akce, individuálně je možné domluvit si třeba návštěvu některé ze sbírek v okolí nebo se věnovat nějakému mimotématu, k jakým je v Chrudimi a v okolí mnoho příležitostí. A pravdu má zpravodaj: Chrudim je malé město a pěšky je všude blízko.

Ze Společnosti

Velké S znamená samozřejmě Společnost českých a slovenských pěstitelů kaktusů a sukulentů (SČSPKS), v jejichž vrcholných orgánech má náš klub své zástupce. Výbor Společnosti a další orgány se scházejí mimo jiné právě den před Zavíráním sezóny v Chrudimi. Za informace, které se k vám posléze dostanou i v časopise Kaktusy, děkuji Radku Čechovi.

Z jednání redakční a vydavatelské rady a výboru SČSPKS v Chrudimi 26. září 2014

- V RR a VR končí př. Odehnal.
- Výborem KK Astrophytum Brno byl navržen a schválen př. Čech
- VR projednala návrh na odprodej cizojazyčných speciálů do Německa přes antikvariát pana G. Gutte, člena DKG.
- VR se rovněž zabývala ekonomickou situací okolo časopisu Kaktusy.
- Proběhla diskuse věnující se Atlasu kaktusů – nedostatek autorů.
- Hlavním tématem bylo projednávání obsahu čtvrtého čísla časopisu Kaktusy a výhled dalších příspěvků pro následující ročník včetně odborných speciálů.

Následovalo jednání výboru SČSPKS.

Schůzi výboru zahájil př. Běťák smutnou zprávou o nedávném úmrtí př. Habermanna. Dále přednesl zprávu o činnosti za minulé období př. Vích. Pro zajímavost, SČSPKS zastituje 78 organizací, z toho 9 ze Slovenska. Finance nastínil hospodář př. Stuchlík, poté následovala revizní zpráva z úst př. Kubáta. Př. Podešva hovořil o webových stránkách, které již navštívilo více než 300 000 návštěvníků. Za archivní sekci promluvil př. Vochozka. Př. Pavelka nastínil další témata pro časopis Kaktusy.

Cena časopisu Kaktusy se pro rok 2015 měnit nebude, zůstane ve výši 270 Kč za ročník a 340 Kč pro individuální odběr. Od roku 2015 povede společnost účet pouze u banky Fio banka, a. s.

Jako Zlatý Alberto pro rok 2015 byl navržen a jednomyslně schválen př. Vereš z KK Zvolen.

Podrobněji budou informace uveřejněny v časopise Kaktusy a kompletní znění všech zpráv bude k dispozici na webových stránkách Společnosti.

Radek Čech

Zájezd 5. září: U Slabů v Tátně

Dr. Slaba

Uvítání za vraty

Sulkorebutie

Hlavní skleník

Prodejní skleník

U Krátkých v Čenkově

Pohled do čela hlavního skleníku

Ing. Krátký

Oběd – Na Pastoušce v Čenkově

Návštěva u pana Kaislera v Soběslavi

a u pana Janoška tam též

Setkání notofilů – Prštice u Brna

Když se po loňském zasedání Notosekce rozhodovalo o tom, kde bude příští setkání notofilů, byly dvě volby. Rozhodovalo se mezi Prahou a Brnem. Uspořádat setkání nakonec připadlo naší brněnské organizaci. Bylo to snad také proto, že naše brněnská organizace v letošním roce slaví devadesáté výročí svého založení a druhým důvodem bylo snad také to, že náš předseda p. Stanislav Stuchlík je také předsedou Notosekce a jedním z největších odborníků na tento rod v Evropě a tím samozřejmě i u nás.

Poté, co byl dohodnut termín, začalo hledání místa, kde toto setkání uspořádat. Padl návrh na Prštice u Brna, kde je velká sportovní hala s přílehlými salónky, možností slušného ubytování a stravování za přijatelné ceny.

Vše bylo dohodnuto Stanidou Stuchlíkem a tak se mohli 12. 9. 2014 v odpoledních a podvečerních hodinách začít sjíždět a scházet první účastníci tohoto setkání. Vlakem dorazili čtyři účastníci, se kterými jsem se po osmnácté hodině setkal na místě. Čekali jsme na další účastníky, ale jako mnohokrát předtím a v jiných případech zařadovala nepředvídaná „zácpa“ na nejoblíbenější dálnici v ČR, na D1.

Další účastníci tohoto setkání a neformálního posezení dorazili těsně před dvacátou hodinou. Již z prvních kontaktů bylo zřejmé, že se sešla veselá parta notofilů, které není žádný humor cizí a tak bylo o zábavu postaráno až do pozdních večerních hodin.

V sobotu 13. 9. 2014 byl naplánovaný den plný přednášek. Po krátkém zahájení a zvolení staronového výboru, mohly přednášky započít.

Prvním přednášejícím byl německý host a předseda Internota p. Norbert Gerloff. Započal přednášku o druhu *N. ottonis – Paucispini*. Jeho přednáška byla velmi poutavá, doplněná spoustou obrázků jak z nalezišť těchto rostlin, tak i rostlin kulturních, nejenom z jeho sbírky. Obrázky byly velmi zdařilé a byla na nich možnost dobře pozorovat rozdíly mezi rostlinami z různých nalezišť i malé odlišnosti u sbírkových kytek. Tlumočením se zkušeně zhostil člen našeho brněnského spolku pan Karel Tenk. Karel tlumočil nejenom tuto přednášku, ale i přednášky ostatní, které měl pan Norbert Gerloff. Norbert Gerloff po přetlumočení odpověděl suverénně všechny otázky, které mu přítomní položili. Je až neuvěřitelné, jak velkou rozlohu tyto rostliny obývají, kde jsou domovem. Největší rozšíření je v Brazílii, Uruguayi, menší množství těchto rostlin zasahuje do Paraguaye a nepatrný výskyt je v Argentině.

Druhým přednášejícím byl náš předseda Stanislav Stuchlík, který se zaměřil na systematickou *Notocactus arechavaletai*. I tato přednáška byla doplněna skvostnými obrázky těchto rostlin na jednotlivých nalezištích a velmi vyčerpávajícími odbornými informacemi o tomto druhu a jeho odlišnostech na různých nalezištích v jejich domovině. Bylo až s podivem, jak se přednášející dokázal v této problematice orientovat a poutavě vyprávět o pro mě nepatrných rozdílech, které jsem já ani nepostřehl.

Další v pořadí, již třetí přednáška sobotního dne byla o *N. langsdorfii* a jeho některých souputnících na nalezišti. Tuto přednášku měl opět náš německý host a stejně tak jako první přednáška, i tato byla na velmi vysoké úrovni. Je znát, že náš host navštívil lokality rodu notokaktus již mnohokrát a jejich studiu věnoval nemalou část svého života. Byl nám představen tento velmi zajímavý druh z rodu *Notocactus*. Přednáška byla doplněna nádhernými i detailními obrázky jak tohoto druhu, tak i *N. uebelmannianus* a rostliny z rodu *Fraillea*, která je na některých nalezištích společníkem tohoto notokaktusu. Opět byly

panem Gerloffem zodpovězeny vyčerpávajícím způsobem všechny kladené otázky. Z jeho snímků bylo patrné, že je ke škodě nepěstovat kaktusy tohoto rodu.

Již čtvrtou přednášku o rodu *Notocactus*, tentokrát o jeho rodu *Wigginsia* měl předseda Společnosti českých a slovenských pěstitelů kaktusů a sukulentů pan Jaroslav Vích. Věnoval se průřezu tímto rodem, nalezištím a odlišností jednotlivých druhů a forem. Velmi veselá a úsměvná situace nastala při diskusi o řazení jednotlivých poddruhů mezi Standou Stuchlíkem, Norbertem Gerloffem, Lubomírem Berkou a přednášejícím. Každý z nich měl nějakou výhradu k řazení a nemohli se nakonec dohodnout, jak by to mělo být správně. Ovšem vrcholem této diskuse bylo prohlášení Norberta Gerloffa, který pravil: „Měl jsem na toto téma diskusi s jednou italskou kaktusářkou a když jsem viděl, jak a co k čemu přiřazuje, řekl jsem jí, že je to, jakoby chtěla spářit krávu s prasetem.“ V tomto okamžiku propukli účastníci přednášek v bouřlivý smích.

Dále už potom probíhala přednáška pana Vícha na vysoké úrovni, provedl nás nalezišti těchto rostlin a jejich variační šíří. Jeho vynikající obrázky byly třešničkou na pomyslném dortu. Velmi zajímavé byly obrázky a informace o rozšíření rodu *Wigginsia* v Kolumbii. Zde jsou tyto rostliny trochu odlišné od těch, které rostou v Brazílii a Argentině. Kolumbijské rostliny jsou zřejmě vystaveny extrémnějším podmínkám, jejich epidermis je zbarvena do ruda a některé byly částečně popáleny. Přednášejícímu patří dík za tuto přednášku.

Pátá přednáška byla o ekologických změnách v pampě. Zde je nutno podotknout, že změny jsou nejenom v pampě, ale i v naší domovině a s těmito negativními změnami se setkáváme dnes a denně. V domovině kaktusů bylo z obrázků patrné, že v některých oblastech s velkým výskytem těchto rostlin může během krátké doby 5–10 let nastat taková změna, že zde kaktusy neporostou vůbec. Je to způsobeno hlavně nadnárodními společnostmi z USA a Austrálie, které si zde ve velké míře pronajímají obrovské půdní plochy a na nich vysazují eukalypty a sóju. Je to stejný mor, jako u nás řepka olejná. Dalším extrémem, který byl přednášejícím prezentován, byla výstavba obrovských větrných elektráren v Uruguayi. Zdejší větrné elektrárny by měly podle informací N. Gerloffa zajistit 100% soběstačnost v potřebě elektrické energie této jihoamerické země. Nabízí se otázka: Co budou dělat, když nebude foukat vítr?

V podvečerních hodinách započal svoji přednášku Standa Stuchlík na téma *N. leninghausii* v. *minor*. Ve své přednášce nám Standa představil velké rostliny v přírodě. Bylo zajímavé vidět, v jakých podmínkách tyto kaktusy rostou. Většina z těch, které jsme viděli, rostla ve štěrbinách skal a kamenů, kam v průběhu času navál vítr listí, odumřelé zbytky rostlin, ze kterých se vytvořil humus a zde mohla semena těchto rostlin vyklíčit. Tyto rostliny rostou, jak bylo z obrázků patrné, ve velmi vlhkém prostředí, ve společenství jiných rostlin, travin a mechů. Zajímavé bylo, že starší rostliny visely svým tělem dolů a až v určité velikosti se jejich temena začala zase stáčet směrem k obloze, nahoru. Tyto rostliny připomínaly dědečkovu fajfku. Při dotazu na Standu, jaký je rozdíl mezi v. *minor* a nominátní formou, bylo řečeno, že Standa podstatný rozdíl nevidí. Údaje od prvních nálezců byly, že zmíněná varieta se od nominátní formy má lišit délkou trnů, ale dlouhotrnné Standa nikde v přírodě nenašel.

Poslední přednáškou celého sobotního cyklu byla přednáška Lubomíra Berky o rodu *Frailea*. Na toto téma jsem již viděl několik přednášek pana Berky a vždy se mně líbily. Nebylo tomu jinak ani tentokrát. Přednášející nám představil druhy tohoto rodu, které

jsou domovem v Argentině. Na obrázcích byly představeny překrásné rostliny tohoto rodu, rostliny, které můžeme řadit k jihoamerickým miniaturám. Byly zde prezentovány rozdíly mezi druhy, které rostou v Argentině a mezi stejnými druhy rostoucími jinde. Z toho, co nám všeho přednášející o těchto rostlinách a o biotopu, kde rostliny rostou, řekl, bylo patrné, že se tímto rodem pečlivě zabývá a studuje jej. Jak sám v přednášce řekl, je ve spojení s pěstiteli těchto rostlin po celém světě, spolupracuje s nimi a občas získá i nový pěstební materiál. Jeho přednáška byla poutavá se spoustou zajímavých obrázků a komentářů. Je škoda, že se pěstování těchto miniatur nevěnuje více kaktusářů. I nové objevy či naleziště spadají spíše do náhod a to, když gymnofilové po svých toulkách Argentinou náhodně na tyto rostliny narazí. Touto přednáškou skončil sobotní přednáškový cyklus a po dobré večeři se rozběhla opět diskuse a zábava.

Při večerním posezení, které se protáhlo do pozdních hodin, nás navštívili místní stárci, kteří nás přišli pozvat na probíhající hody. Bylo to milé pozvání, ale protože nám chyběly tanečnice, nenechali jsme se zviklat.

Na závěr bych chtěl poděkovat pracovnícím místní kuchyně, které se o nás velmi dobře staraly a připravovaly nám chutná jídla.

Je jenom škoda, že se na toto setkání nepřišlo podívat více brněnských členů, kteří to měli doslova za humny. Kdo ví, kdy se zase brněnským taková příležitost naskytne. Z našich členů se přišli podívat pánové: Radek Čech, Martin Hotárek, Vladimír Křivánek a František Hejlek.

Neděle jako obvykle patří návštěvám okolních sbírek. Po snídani jsme před devátou vyrazili na návštěvu k manželům Čechovým, kteří bydlí v obci Hlína. Mají zde pěkné pěstební zařízení v podobě pařeništních stolů, ve kterých jim prospívají rostliny jak *Cactaceae*, tak i ostatní sukulentní rostliny, které jsou doménou paní domu. Zatímco paní má ráda „zeličko“, Radek se věnuje ve velké míře gymnokalyciím a ferokaktusům.

Další návštěva byla v mé malé sbírce, kterou nemám nijak specializovanou, ale mezi mé nejoblíbenější patří mamilárie zejména z podrodu *Dolichothele*.

No a už jsme vyjžděli na další štaci, kterou byla sbírka pana Jana Machálka v Olbramovicích. Pan doktor je zejména specialistou na rod *Gymnocalycium* a rostliny v jeho nevelké sbírce cca 14 m² jsou jako malované. I znalosti z historie tohoto rodu jsou nepřeberné.

Poslední sbírkou, kterou jsme navštívili, byla sbírka pana Oldřicha Chloupeka v Želešicích. V téměř nově vybudovaném skleníku se nachází obrovská spousta krásných kaktusů a sukulentů. Jenom jejich výčet by zabral nejméně jednu stránku. Je vidět, že pan Prof. Ing. Oldřich Chloupek, DrSc. věnuje svým kytkám spoustu volného času a dopřává jim dostatek prostoru ke zdárnému vývoji a růstu.

Na závěr bych chtěl poděkovat přednášejícím, tlumočnickovi a majitelům sbírek, které jsme měli možnost navštívit.

Setkání Notosekce 2014 skončilo, ať žije setkání v roce 2015 v Lipníku nad Bečvou.

Jaroslav Kašparovský, Měčany

Není 30 jako 30 aneb jak nás Oskar naštvál

Až na pár začátečníků to známe asi všichni. Přijdeme do skleníku, letmo přehlédneme sbírku a z úst se vyloupne „A do pr., no to snad není možné, vždyť na tomto místě mám ty kytky 20, 30, 40 let, stejně větrám a nikdy se nic nespálilo!“

Asi takto začátkem letošního června reagovalo více z nás. Na upozornění jednoho z postižených jsem dokonce pozoroval popálený keř josty a doma v Kuřimi zlatý déšť, smrček apod. Vždy ze strany odpoledního slunce.

Po prvním šoku a zdravém naštvání se každý z nás donekonečna ptal: „Proč?“ Že příčinou popálení je vysoká teplota působící na povrch rostliny, je jasné, ale proč zrovna letos došlo k popálení kaktusů, jakož i volně rostoucích keřů a stromů? Podle informací, které jsem vydoloval z internetu, se sešly dva negativní faktory: Vysoká teplota (30 °C) a nízká ozónová vrstva a tím vysoká intenzita UV záření a „bylo vymalováno“.

Jako oslí můstek pro pokračování svého článku použiji úryvek z jedné komediální televizní pohádky:

Komoří: Veličenstvo, veličenstvo!

Král: Co se děje?

Komoří: Vlítl nám sem drak, chce sežrat princeznu!

Král: A co uděláme, co uděláme? Máme nějaká opatření?

Komoří: Máme! Dokonce jedno: Dát mu ji!

Král: Ták?

Komoří: No tedy, já bych mu ji jenom ukázal, obluda se zděsí a odletí.

Král: Ale to nepůjde, vždyť princezna neumí létat!

(Autor v tomto úryvku narážel na zjevně neúspěšný „soubor opatření“ tehdejší vlády – cca rok 1982).

Já si myslím, že jediné účinné opatření je pozorovat počasí nejenom v brzkém jaru či pozdním podzimu, ale i v průběhu celého roku a pokud zhruba do 30. června budou hlášeny teploty nad 28 °C a po 30. červnu nad 32 °C, je vhodné kromě maximálního větrání zajistit zastínění sbírky, což není z mé strany žádná převratná rada, ale chtěl bych tzv. „vyburcovat“ kaktusáře, aby nespolehali na to, že se to nestalo snad 50 let. Oproti panu Klausovi si myslím, že nyní je těch extrémů počasí stále více a více.

Závěrem bych již tradičně chtěl poprosit laskavé čtenáře o reakci (nejlépe kritickou) na můj článek, kterou můžete adresovat přímo mně Jiří Peňás, Na Loučkách 1205, 664 34 Kuřim, tel. 664 504 331, e-mail jiripenas@centrum.cz nebo redaktorovi Ing. Josefu Poláchovi.

Jiří Peňás

***Akersia roseiflora* Buining 1961**

V devadesátých letech minulého století nemaje zrovna co na práci listoval jsem ve své kaktusářské knihovničce. Byly to roky bohatých výsevů, a proto se není co divit, že jsem měl při pohledu na fotku kvetoucí rostliny *Akersia roseiflora* jasno. Nabídkový katalog Pavla Pavlíčka byl po ruce jako první a semínka moji „favoritky“ byla k mání. Výsev jsem provedl společně s ostatními druhy první týden v březnu (jako každý jiný rok). Osmdesátiprocentní

klíčivost příjemně překvapila a já se již těšil na ty kytice květů. Již předem mohu říci, že první radosti jsem se dočkal až po dlouhých sedmi letech. První tři roky rostly semenáčky více než uspokojivě. Pak se ale růst zpomalil a já každé léto očima vytahoval poupata ze stonků. Jak se ale říká: „Kdo si počká, ten se dočká.“ Po nekonečných letech čekání jsem objevil první rezavé chomáčky štětin deroucí se přes hustou hradbu zlatých trnů. Krásně růžové (roseiflora) zygomorfní květy daly rychle zapomenout na dlouhé čekání.

Co se pěstování týká, nečiní rostliny žádné problémy. Zimování volím s ohledem na původ rostlin (Peru) spíše teplejší, což je v mých podmínkách kolem 12 °C a v létě jim dopřávám maximum sluníčka s dostatkem vody. První květy se objevují začátkem srpna a postupně dokvétají až do konce září.

Petr Metela

Sympózium

Krátce před uzávěrkou tohoto čísla proběhlo sympózium. Trochu tradiční, trochu mimořádné. Vše se vydařilo, převládají příjemné dojmy a poznatky, velmi zdařilé přednášky, účast významných osobností, vše proběhlo na vysoké úrovni odborné i společensky. K tomu všemu krásné počasí. Co více jsme si mohli přát. Snad jen více místa v Azetu, abychom se mohli rozepsat. Nevdává. Zbude na příště.

A nakonec...

Vzhledem k tomu, že toto číslo je již notně naplněno, odpustím si rozsáhlé mudrování, omezím se vedle upřímného poděkování přispěvatelům pouze na několik základních informací.

Dnes v novinách, zítra v dějinách

Po popršeném srpnu jsme si užili jakž-takž babího léta. Máme za sebou místní a senátní volby. Tentokrát to vypadá, že lidé nevolili tolik strany, jako spíše osobnosti. Na východě Ukrajiny konflikt chladne velmi nesměle, naděje zůstává. V Africe se rozmáhá krvavá horečka (ebola) a začíná se mluvit o očkování. Žeby nová ptačí a prasečí chřipka na obzoru? Kuba tam posílá lékaře, USA vojsko. Na východě se rozmáhá hnutí Islámský stát. Je to nepřehledné a z bývalých nepřátel se stávají spojenci. Ve Žďáře nad Sázavou zabila schizofrenička studenta. Dost. Hezkého tam tedy opět nic moc není.

V kalendáři jasně září

Karel Kašpárek si vzal za úkol sledovat časovou osu a data narození našich členů. Ve druhé polovině letošního roku se nám „zakulacují“ tito oslavenci:

- Ing. Jaromír Autrata – 70 let
- Jiří Kostka – 65 let
- František Chládek – 70 let
- Sylva Urbanová – 60 let
- Ing. Václav Nejezchleba – 70 let
- Dalibor Sedláček – 60 let
- František Plich – 70 let
- Ing. Josef Polách – 50 let
- Jaroslav Procházka – 70 let

Hned pět sedmdesátníků najednou – neuvěřitelné! Výbor klubu děkuje všem za přízeň a přeje vám hodně lásky a důvodů k radosti.

Tímto naše nepravidelná rubrika nekončí, na některé osobnosti se dostane ještě dál.

Jaroslav Procházka – 70 let

Jak již bylo zmíněno o pár řádek výše, dozvídáme se, že mezi našimi sedmdesátníky se objevuje na pohled nenápadný, tím, co dokázal, však nepřehlédnutelný Jaroslav Procházka. Děkuji Standovi Stuchlíkovi za „zdravici“.

Jubilanta není třeba představovat, určitě ho členové *Astrophyta* znají. Ne všichni však vědí, že se letos dožil sedmdesáti let. Specialista – gymnofil, který za svými oblíbenými rostlinami podnikl řadu cest do jižní Ameriky (byl ale i v Severní Americe podívat se na zcela jiné kaktusy), při kterých ujel značnou řádku kilometrů. I doma se ovšem může zálibně dívat na gymnokalycia, protože z nich (byť nejen z nich) vybudoval krásnou a hodnotnou sbírku. To ostatně může dosvědčit řada kaktusářů, našich i zahraničních, kteří navštívili Doubravník, kde má sbírku umístěnu. Dlouholeté vedení *Gymnofilu*, přednášky o gymnokalyciích – to jsou další aktivity jubilanta.

Nezapomenutelná jsou pravidelná neformální setkávání gymnofilů v září – už asi třicet let se jezdí dopoledne do Doubravníku a odpoledne se jezdilo do Čebína k dalšímu gymnofilu – Františku Ondrouškovi. Odpolední část je ale minulostí, protože F. Ondroušek již není mezi námi. Proto byla letos tradice porušena, ale příští rok už bude opět v září Doubravník na programu. Gymnofilové, těšte se. Jardo, vítěj v klubu sedmdesátníků!

Stanislav Stuchlík

Zemřel František Ondroušek

Ani se nepokouším najít jiná slova pro nadpis. Stává se. Život je nemoc stoprocentně smrtelná. Ještě se nestalo, že by z něj někdo vyvázl živý. Všichni to víme a přece nás takové zprávy přinutí zastavit se a zamyslet. Vzpomenout. Poděkovat. Opuštit. Poprosit za odpuštění. Protože když někdo umře, je to na dlouho... Za vzpomínku na našeho člena, který nás předešel na cestě ke předkům, děkuji opět Standovi Stuchlíkovi.

Dlouholetý člen *Astrophyta*, dobrý pěstitel a dobrý člověk – to je velmi stručná charakteristika Františka Ondrouška z Čebína.

Do paměti mnoha kaktusářů z Brna a okolí se zapsal svým pravidelným pořádáním neoficiálního setkávání příznivců rodu *Gymnocalycium* u něj na zahradě. Začátek těchto setkávání položil někdy před třiceti lety Jiří Macháček, po několika setkáních u něho se začali gymnofilové scházet vždy v září dopoledne v Doubravníku a odpoledne právě v Čebíně. František Ondroušek byl vzorným hostitelem, jeho paní připravila pro návštěvníky koláčky, návštěvníci prohlíželi kaktusy, mluvílo se, jedlo a pilo. A nakonec se opékaly klobásy.

To vše je ale již minulostí, protože František Ondroušek zemřel 1. října ve věku 78 let – vzpomínejme na něho.

Stanislav Stuchlík, foto Jiří Vašina

Zlatý Alberto Zdeněk Červinka s předsedou Společnosti Vichem

Chrudimský kinosál na začátku odpoledního společenského setkání

Výbor klubu a redakce Azetu přeje všem členům a příznivcům Klubu Astrophytum radostné Vánoce a šťastný nový rok 2015.

Azet – zpravodaj Klubu kaktusářů Astrophytum Brno – Neprodejné – Redakce, jazyková úprava, sazba: Josef Polách – sazba systémem \TeX s použitím písma Lido – tisk: Tiskárna Indra – vytvořeno s použitím legálního a svobodného softwaru – aniž bylo vědomě ublíženo živým tvorům – v člancích byly opraveny jazykové a typografické chyby, beze změny smyslu sdělení, není-li uvedeno u příspěvku jinak – připomínky, náměty, příspěvky prosím na adresu josef@polach.org